

«А за окном бегут года и рвут листки календаря...»

СИМВАЛ ЧАСУ

Больш за 600 календароў – насценных, перакідных, кішэнных і іншых — сабралі педагогі і вучні СШ №1 імя Янкі Купалы. Напярэдадні Новага года дырэктар музея Баявой славы «Подзвіг» Вольга Смалонская сістэматызавала іх па серыях, падрыхтавала цікавую выстаўку і прэзентацыю, на якой пабывалі амаль усе вучні школы. А на канікулах тут праходзяць экскурсіі і для іншых навучальных устаноў горада.

— Памятаю, у дзяцінстве мне падабалася адрываць чарговы лісток насценнага календара, які заўсёды вісеў на сцяне ў доме бабулі. Тады я не задумвалася, што за кожным з іх – пражыты дзень, які ніколі не паўторыцца. Жыццё здавалася бясконцым, — з ноткай настальгіі гаворыць дырэктар музея, ініцыятар гэтай незвычайнай пераднавагодняй акцыі.

Вольга, дарэчы, прафесійны музейны работнік, закончыла ўніверсітэт культуры і мастацтваў. У школьным вучэбна-вытворчым камбінаце два гады вывучала музейную справу ў Мірскім замку, а ў 2006-м усё лета працавала там экскурсаводам. Душа музейшчыка не ведае спакою, з усмешкай заўважае Вольга, калі расказвае пра арганізацыю новай выстаўкі. Магчыма, яна і сама не чакала, што ў сем'ях настаўнікаў і вучняў захавалася так шмат старых календароў – маўклівых сведак часу. Дзякуючы ім можна з лёгкасцю по-

вучэбнай рабоце Маі Грынкевіч. Збірала яе з першага класа: на гэты занятак яе натхніў тата. Прыгадвае, як выменьвала ў знаёмых каляндарык з Папялушкай – вельмі хацелася мець гэту любімую казачную герайню. Сабрала ўсе сталіцы СССР, толькі Рыгу не знайшла. У якім бы горадзе ні

каць сярод экспанатаў каляндар са сваім самым шчаслівым годам. Дырэктар СШ №1 Пётр Хроль прыгадвае далёкі ўжо 1987 год, калі ён узначаліў школу. Для настаўніка фізічнай культуры і здароўя Ігара Бяляўскага знакавым сталі 1985-ы — калі ён закончыў Хойніцкую школу і паступіў у Кіеўскі інстытут фізкультуры, і 1991-ы — калі атрымаў званне майстра спорту СССР па класічнай барацьбе і стаў сярэбраным прызёрам на ўсесаюзнай алімпіядзе. Настаўніца нямецкай мовы з 40-гадовым стажам Эмілія Змачынская называе 2016-ы, у якім пасля трох унучак парадаваў іх сям'ю доўгачаканы ўнук Сямён, а таксама 1991-ы, калі чвэрць стагоддзя

ранесціся ў эпоху СССР: самы стары каляндар са школьнай калекцыі датаваны 1973 годам. Ён маленькі, прысвечаны цырку. Гербы ўсіх 15 савецкіх рэспублік – на сельскім календары 1982 года, які прынеслі вучні 3 «В» класа разам з настаўніцай Таццянай Гамолка. У важкім томіку шмат парад для гаспадароў, таму ён і захаваўся.

Дарослыя наведвальнікі выстаўкі затрымліваюцца ля вялікай калекцыі з фатаграфіямі папулярных савецкіх і замежных артыстаў. Гэта серыя, як і іншыя, з уласнай калекцыі намесніка дырэктара школы па

Ілео Сяляука, Вераніка Капцюг, Вікторыя Валюк і іх сябры ў час канікулаў наведваюць школьныя аздаравленчыя лагеры. У яго праграме шмат цікавых мерапрыемстваў, у тым ліку і экскурсія ў музей.

Васьмікласніка Максіма Шкоду зацікавіла серыя календароў з вядомымі футбалістамі. Дырэктар музея Вольга Смалонская расказвае пра іх і іншыя экспанаты ў час прэзентацыі выстаўкі.

ЦІКАВА ВЕДАЦЬ

- Першы каляндар з'явіўся ў Старажытным Егіпце на берагах ракі Ніл. Яго прыдумалі для адлічэння дзён да разліву Ніла, каб людзі маглі падрыхтавацца да заталення.

- Слова «каляндар» пайшло з часоў Старажытнага Рыма. Так называліся даўгавыя кнігі, а таксама першыя дні месяца, калі даўжнікі разлічваліся са сваімі крэдытарамі.

- 15 снежня 1699 года ўказам Пятра I у Расіі быў уведзены ў карыстанне юліянскі каляндар, а Новы год сталі святкаваць не 1 верасня, а 1 студзеня. Да гэтага часу лік гадоў вялі «ад стварэння свету».

- У 1918 годзе Расія перайшла на грыгарыянскі каляндар (амаль праз 350 гадоў пасля Еўропы). Аднак праваслаўная царква да гэтага часу адзначае святы па юліянскім.

была, нязменна шукала кіёскі, у якіх прадаваліся календары. Аднойчы ў Мінску нават адстала ад групы, доўга выбірала новыя экзэмпляры. З Пушкіна, што пад Ленінградам, прывезла шыкоўную серыю партрэтаў імператараў Расійскай імперыі. Сярод іх ёсць Пётр I, які правёў у Расіі рэформу календара і загадаў усім суайчыннікам у ноч на 1 студзеня святкаваць Новы год. Усяго ў калекцыі 1400 календароў. Мая Анатолеўна ўдзячная бацькам, якія захавалі гэтыя рарытэты. Выставіла яна іх, дарэчы, упершыню. «А за які год каляндар для вас аказаўся самым шчаслівым?» — спытала ва ўладальніцы калекцыі. «Я заўважыла, што мне шанцуе ў мой год Дракона: у 2000-м наша сям'я пераехала ў Маладзечна, у 2012-м мы перасяліліся ў новую кватэру».

У кожнага наведвальніка выстаўкі ёсць магчымасць адшу-

таму прыйшла працаваць у першую школу. А вось намеснік дырэктара па выхаваўчай рабоце Наталля Вяршыцкая лічыць самым шчаслівым год 1990-ы, калі з'явілася на свет яе дачка Кацярына. З ёю салідарная і Вольга Смалонская, якая з асаблівымі пачуццямі бярэ ў рукі каляндар 2010 года, які падарыў ёй сына Яраслава, і 2013-га, калі сям'я папоўнілася дачушкай Мар'янай.

Некранутыя, пакуль яшчэ з усімі лістамі календары на 2017 год ляжаць на нашых рабочих сталах, вісяць на сценах. Якімі будуць дні новага года — у многім залежыць ад нас саміх. Будзем спадзявацца, што лісткі календароў, як у папулярнай у савецкія часы песні Яраслава Еўдакімава, скажуць нам, што ўсё ў гэтым жыцці было неда-рэмна...

Анжаліка КРУПЯНЬКОВА.
Фота: Аляксей ПЛАТКО.